

Téma: Jestřábi a holubice – konflikt

Blok 1: Jak vznikají konflikty?

Konflikty patří k lidskému chování stejně jako spolupráce. Jak se tato skutečnost promítá do našeho každodenního osobního života a do života společnosti a jak se odráží v životech lidí v minulosti?

Výukový cíl tohoto bloku

Studenti budou schopni:

- analyzovat příčiny a důsledky konfliktů
- porozumět úloze jednotlivců a skupin ve vývoji konfliktu
- chápat pozitivní a negativní aspekty konfliktu

Poskytnuté materiály

Materiál č. 1: mapy, úryvky, nástěnná malba

Materiál č. 2: úryvky, definice, malba

Skupinová aktivita č. 1: Spouštěcí mechanismy (max. 15 minut)

V rámci této aktivity budou studenti hledat důvody, proč se lidé mohou dostat do vzájemné konfrontace. Jejich výchozím bodem budou mezilidské vztahy. Rozdělte třídu do čtyř skupin a rozdejte jim po jednom velkém listu papíru, na němž bude napsán jeden z následujících vztahů. Studenty pak vyzvěte, aby zapsali nejrůznější důvody, které mezi osobami, jež spojuje příslušný mezilidský vztah, mohou vyvolat konflikt.

- „sousedé“
- „rodinní příslušníci“
- „přátelé“
- „spolužáci nebo kolegové“

Poté uspořádejte ve třídě diskusi, v níž by studenti mohli ke svým nápadům hledat obdobné, či naopak protikladné myšlenky. Vybídněte studenty, aby nyní uvažovali v širším kontextu a zamysleli se nad vznikem a vývojem konfliktů na státní a mezinárodní úrovni, a pokusili se tak převést své myšlenky do obecnější roviny. Tyto úvahy se mohou týkat nerovnosti, nespravedlnosti, nadvlády, útlaku, politických názorů a ideologie, ctižádosti, soupeření apod.

Výuková aktivita č. 1: Revoluce (max. 15 minut)

Poté, co si studenti uvědomili podněty vedoucí ke konfliktu, díky této aktivitě pochopí, jak tyto podněty mohou lidi stmelit a přimět je k boji za změnu. Zaměří se na tři rozdílné historické události a budou v nich hledat obdobné a rozdílné rysy: převratné změny na Blízkém východě v roce 2011 (tzv. arabské jaro), revoluce ve východoevropských zemích bývalého sovětského bloku v roce 1989 a revoluční hnutí v Evropě v roce 1848.

Nejdříve studentům řekněte, aby si prostudovali mapy ve výukovém materiálu č. 1. Možná bude zapotřebí, aby si své předchozí vědomosti o těchto událostech osvěžili či zrekapitulovali, a ujistili se

tak, že správně chápou okolnosti, za nichž k těmto revolučním zvratům došlo. Seznamte je s koncepcí „dominového efektu“ revoluce, který lze vztáhnout na všechny tři uvedené události.

Poté studentům zadejte, aby si samostatně přečetli úryvek textu sepsaného historiky, který je uveden v materiálu č. 1.

Vyzvěte je, aby určili podobné a odlišné rysy událostí z let 2011, 1989 a 1848. Jejich podněty zaznamenávejte v průběhu diskuse a závěrem studentům pomozte formulovat definici revoluce, která ji odlišuje od jiných konfliktů: úloha občanských společností, úloha ideálů atd.

Na závěr této aktivity vyzvěte studenty k diskusi o významu nástěnné malby, která tvoří poslední dokument v materiálu č. 1. Jaké symboly jsou zde použity k vyjádření myšlenky revoluce? Jak to lze vztáhnout na události, o nichž se předtím diskutovalo? Obzvláště se zamyslete nad tím, proč je – se zřetelem k této nástěnné malbě – „jaro“ jako symbol použito u událostí z let 2011 a 1848? Je to vhodný symbol?

Skupinová aktivita č. 2: Kultura násilí (max. 15 minut)

Každý konflikt v sobě skrývá potenciální násilí. Tato aktivita studenty přiměje zamyslet se nad tím, jak se může ve společnosti rozvinout kultura násilí na základě různých způsobů prezentace a zobrazování násilí.

Uspořádejte ve třídě diskusi, v níž studenti budou moci odpovědět na tyto otázky:

- Jak vás může určitý druh zábavy nebo koníčku vystavit násilí?
- Myslíte si, že se v důsledku konfrontace s násilím chováte agresivněji? Proč? Případně proč ne?
- Domníváte se, že různé druhy zábavy nebo koníčků, které oslavují násilí, něco napovídají o postoji společnosti k násilí?

Studenti nyní porovnají soudobou situaci se situací v Itálii po první světové válce, kdy oslava násilí, zejména v dílech některých umělců, přispěla k nástupu fašismu. Konkrétně se budou zabývat příkladem dvou tehdejších futuristických umělců: básníka a malíře Filippa Tommasa Marinettiho (1874–1944), autora Manifestu futurismu a jednoho z prvních stoupenců Národní fašistické strany, a malíře Alfreda Gaura Ambrosiho (1901–1945), který v letech 1920 až 1940 pracoval pro Benita Mussoliniho.

Zadejte studentům, aby dokumentaci poskytnutou v materiálu č. 2 analyzovali a ve skupinkách ji prodiskutovali. Vyzvěte je, aby písemně zodpověděli tyto otázky:

- Jak se tento úryvek z Manifestu futurismu staví k násilí?
- Myslíte, že tento úryvek z Manifestu futurismu lze považovat za projev nenávisti, jak ji definuje Rada Evropy? Proč?
- Co tento portrét Mussoliniho, který vytvořil malíř Alfredo Gauro Ambrosi, vypovídá o vztazích mezi futurismem a fašismem v Itálii po první světové válce? Popište vizuální prvky, které pomáhají vyvolat tento dojem. (*Poznámka:* aeromalba byla technika, kterou zavedli futuristé v roce 1929; vycházela z názoru, že letecká technika nabízí nové perspektivy i novou realitu, kterou by malba měla zachycovat.)